

Mitä tapahtui vuosina 1995–1998?

Lopetellessani nyt neljän vuoden puheenjohtajuutta Suomen sarjakuvaseurassa ajattelin, että on hyvä tuoda esiin joitain huomioita tältä ajalta. Seuran 27-vuotisessa historiassa neljä vuotta on lyhyt aika, mutta tunnen, että todella paljon on muuttunut jo sinä aikana. Joko koko sarjakuvan maailma on muuttunut nopeammin kuin ennen tai sitten monta aiempaa suurta muutosta on painunut jo historian pimentoon.

Kertaan tässä lähinnä niitä asioita joissa olen itse ollut mukana, joten unohdan varmasti paljon oleellista sarjakuvan kentältä tältä ajalta. Suonette sen anteeksi.

Aloittaessani sarjakuvaseurassa oltiin seuran käsikirjasto lahoittamassa Helsingin kaupunginkirjaston Kirjakaapeliin. Yhteistyö kirjaston kanssa oli vilkasta, Kirjakaapelin kanssa toteutimme monta yhteistä hanketta.

Sarjakuvaseuran verkkosivut saivat alkunsa Kirjakaapelilta tulleesta ideasta julkaista suomalaisia sarjakuvia verkossa. Internet oli silloin vasta tulossa laajempaan julkaisuuteen tiedeyhteisön ulkopuolella ja onnistumme olemaan ensimmäisiä alallamme. En malta olla kommentoimatta edellisessäkin Sarjainfossa julkaistuja juttuja, joissa yllättävän kiihkeästi puuttiin sarjakuvan mielekkyyttä verkossa.

Sarjakuvan tärkeimpiä elementtejä on sen materiaalinen ulottuvuus: paperin tuntu, koko, väri - ja haju. Sarjakuvakirja on parhaimmillaan fetissi, jota voi rakastaa myös esineenä. Tämä puoli korostuu erityisesti nyt, kun aineeton, sähköinen ilmestysmuoto yleistyy monella saralla. Monet, varsinkin nuoremmat sarjakuvantekijät, ovat jo tajunneet asian. Uskon, että kustantajien kannattaa panostaa julkaisujensa ulkomuotoon entistä enemmän, vaikka se tarkoittaisikin korkeampia tuotantokustannuksia.

Internetillä on yksi erittäin hyvä ominaisuus verrattuna aiempiin medioihin. Jakelu on maailmanlaajuinen ja vastaanottaja maksaa kuljetuksen. Se

on siis jakelukanavana ylittämätön. Siinäkin internet ei tarjoa kummoistaakaan levikkiä, sillä asiakas joutuu hakemaan tiedon itse. Myyjän pitää osata markkinoida, ja markkinointi on tehtävä muita kanavia myöten tai käyttämällä ns. portaaleja; internetin solmukohtia, joissa käy runsaasti ihmisiä. Sarjakuvaseuran sivustosta on muodostunut eräänlainen portaali omalle rajatulle ryhmälleen. Sellaisena sitä kannattaa kehittää eteenpäin.

Kuten on monessa yhteydessä todettu, sarjakuvien julkaisemiseen internet on aika huono väline, eikä sarjakuvan tulevaisuus verkossa voi ollakaan pelkässä julkaisutoiminnassa. Sarjakuvaharrastus kun on paljon muutakin kuin sarjakuvien levitystä. Lukijat ovat kiinnostuneita tapahtumista, tekijöistä tai sarjakuvien tekemisestä. Ulkomaisten kontaktien saanti ja ylläpito on internetin myötä helpottunut, asia josta varsinkin pienet kustantajat ja järjestöt sekä yksityiset sarjakuvan tekijät ja harrastajat hyötyvät.

Sarjakuvantekijät ry perustettiin 1995 muutamaa vuotta aiemmin syntyneen sarjakuvaseuran ammattijaoston pohjalta. Olen varma, että kaikki tervehtivät ilolla sarjakuvan ammattilaisten järjestöä. Sarjakuvaseuralta ei ollut riittävästi resursseja ja ammattilaisten etuja varsinkaan kulttuurihallintoon päin, ja Sarjakuvantekijät ry on osoittanut, että ammattilaisia on Suomessa runsas ja ilmeisen kasvava määrä. Tekijäjärjestön toiminta on päässyt mukavasti alkuun ja toivon sille vielä parempaa tulevaisuutta.

Sarjakuvan asema kulttuurin ja taiteen lajana on ollut pitkäaikainen kiistanaihe. Tällä vuosikymmenellä ainakin Suomessa tapahtui suuri muutos parempaan päin. Kiitos sarjakuvan aseman muuttumisesta kuuluu monille taidehallintoon yhteydessä oleville ihmisille. Konkreettisesti muutos on näkynyt ainakin tekijöiden saamien taiteilija-apurahojen huomattavana lisääntymisenä, ja sen seurauksena on mm. suomalainen

albumituotanto kasvanut. Uskon kotimaisten albumien tason nousevan edelleen lähivuosina, kun pidempiin tarinoin keskittyvät tekijät saavat lisää kokemusta. Albumien myynti ei ole noussut, mutta täytyy toivoa, että sekin virkistyy. Albumien tekijöiden on luultavasti suunnattava entistä enemmän ulkomaille, jos mielivät menestyä.

Yhteyksien aukeneminen ulkomaille ja sarjakuvan tukijärjestelmien parantaminen on näkynyt sarjakuvaseuran toiminnassa esimerkiksi Helsingin sarjakuvafestivaalien tapauksessa. Reija Niemisen ja monien vapaaehtoisten hieno työ on alkanut kantaa hedelmää; tapahtumassa on nähty vieraita ja näyttelyjä, joiden saaminen maahan ei muutama vuosi sitten olisi vielä onnistunut.

Sarjakuvaseuran toiminnoista tunnetuin on varmasti Puupäähätun jakaminen. Tällä vuosikymmenellä vuosittain myönnetty palkinto on seuran toiminnan traditionaalinen osa, eikä sitä ole syytä muuttaa. Palkinnon arvostus on noussut tasaisesti vuodesta toiseen.

On ollut ilo seurata läheltä myös Sarjainfon kehitystä. Viime vuosina siitä on tullut Kivi Larmolan päätoimittamana varsin kiinnostava ja elämänmakuinen julkaisu. Lehdessä on runsaasti juttuja myös ulkomailta ja kotimaisia tekijöitä haastatellaan paljon.

Sarjakuvaseuran toiminnassa on ollut selvästi havaittavissa eräs ongelma koko sen ajan, kun olen ollut mukana. Aktiivisia jäseniä on jatkuvasti liian vähän. Jos olet kiinnostunut toiminnasta, ota seuran yhteyttä!

Onneksi aktiivisia ihmisiäkin löytyy. Kiitos kaikille, olette mahtavia! Toivon uudelle puheenjohtajalle, Sarjainfossa-kin hyvää työtä tehneelle Ville Hänniselle paljon tarmoa, ja uskon hänellä olevan uusia ideoita toiminnan suhteen. Nähdään.

Petri Tolppanen
Helsingissä, 6.12. 1998